

Освіта в Україні і зарубіжних країнах :
анотований бібліографічний список
2024. – Вип.7. – 49 с.

<http://nplu.org/article.php?id=423&subject=3>

Освіта в Україні

1. **Барабуха Н. М. Історичний розвиток вищої освіти в контексті становлення публічного управління [Електронний ресурс] / Н. М. Барабуха // Держ. упр. : удосконалення та розвиток. – 2024. – № 6. – Електрон. дані. Проаналізовано європейські системи вищої освіти в умовах інтеграції до загальноєвропейського освітнього простору та виявлено спільні та унікальні риси освітніх систем різних європейських країн. Висвітлено вплив європейських стандартів на українську систему вищої освіти, зокрема, впровадження Болонських принципів, розробка нових освітніх програм і підходів до навчання. Розглянуто питання цифровізації освітнього процесу, яке стало особливо актуальним в умовах війни, що триває в країні, та зруйнованої інфраструктури. Окреслено перспективи розвитку вищої освіти в Україні після завершення війни, зокрема, відновлення матеріальної бази закладів освіти та подальша інтеграція до європейського освітнього простору. Наголошено на важливості підтримки українських студентів і викладачів через міжнародні освітні програми та гранти. Текст :**
<https://www.nayka.com.ua/index.php/dy/article/view/3940/3975>

2. **Барчі Б. В. Толерантність вчителя як умова успішної взаємодії з учнями [Електронний ресурс] / Б.В. Барчі, Е. М. Шелея // Освіта і наука. – 2024. – № 1 (36). – С. 63-68. Зазначено, що головною**

умовою, що забезпечує своєрідність взаємодії в педагогічному процесі, є характер стосунків, який складається між усіма його учасниками. Серед усього розмаїття стосунків центральне місце посідає толерантне ставлення, в якому виражається міра прийняття людини та терпіння з боку педагога в ситуаціях, коли вона (людина) не відповідає вимогам та очікуванням. Охарактеризовано чинники, що впливають на ефективність процесу формування толерантності. Обґрунтовано важливість та особливості формування толерантності вчителя та учнів школи. Наголошено, що єдність цілей вчителя і учня є одним із факторів успішності формування толерантності. Текст : <https://msu.edu.ua/educationandscience/wp-content/uploads/2024/06/%D0%A2%D0%9E%D0%9B%D0%95%D0%A0%D0%90%D0%9D%D0%A2%D0%9D%D0%86%D0%A1%D0%A2%D0%AC-%D0%92%D0%A7%D0%98%D0%A2%D0%95%D0%9B%D0%AF-%D0%AF%D0%9A-%D0%A3%D0%9C%D0%9E%D0%92%D0%90-%D0%A3%D0%A1%D0%9F%D0%86%D0%A8%D0%9D%D0%9E%D0%87-%D0%92%D0%97%D0%90%D0%84%D0%9C%D0%9E%D0%94%D0%86%D0%87-%D0%97-%D0%A3%D0%A7%D0%9D%D0%AF%D0%9C%D0%98.pdf>

3. Бережна Д. МАУП краща у ТОП-10 приватних університетів України [Електронний ресурс] / Дар'я Бережна // Focus.ua : [вебсайт]. – 2024. – 6 лип. — Електрон. дані. Зазначено, що 4 липня український інформаційний ресурс "Освіта.ua" опублікував щорічний консолідований рейтинг, який охоплює 235 закладів вищої освіти (ЗВО) та поділений на 10 тематичних підрейтингів. Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП) посіла перше місце в десятці найкращих приватних університетів України. Така висока оцінка є підтвердженням того, що команда МАУП приділяє багато уваги розвитку всіх напрямів діяльності ЗВО – освітнього, виховного і наукового. Текст: <https://focus.ua/uk/ukraine/656290-maup-krashcha-u-top-10-privatnih-universitetiv-ukrajini>

4. Богомаз А. Результати вступних іспитів на магістратуру та аспірантуру перерахують: у чому причина [Електронний ресурс] / Артем Богомаз // Focus.ua : [вебсайт]. – 2024. – 3 лип. — Електрон. дані. *Як повідомили в Українському центрі оцінювання якості освіти (УЦОЯО), результати іспитів на магістратуру та аспірантуру буде перераховано через низку помилок у тестах. В організації пояснили, що технічні помилки, які виникли ще на етапі верстки тестів загальної навчальної компетентності (ТЗНК), є аномальними, їхньою причиною стало різке збільшення кількості охочих скласти іспит. Тобто, фахівці були змушені розробити значно більше тестових форм із іноземної мови та ТЗНК. З огляду на помилки, які було знайдено, а також для забезпечення дотримання всіх прав абітурієнтів було ухвалено рішення щодо низки завдань. Після цього результати деяких громадян, які склали тест, будуть змінені. В УЦОЯО сподіваються, що попри недоліки цьогорічного оцінювання, кожен учасник вступних іспитів отримає заслужений результат.* Текст: <https://focus.ua/uk/ukraine/655723-rezultati-vstupnih-ispitiv-na-magistraturu-ta-aspiranturu-pererahuyut-u-chomu-prichina>

5. Богута Н. Навчання – без відстрочки. Юристи про наслідки ухваленого нещодавно рішення Міносвіти [Електронний ресурс] / Наталія Богута // Focus.ua : [вебсайт]. – 2024. – 6 лип. — Електрон. дані. *Зазначено, що Міністерство освіти і науки України (МОН України) оприлюднило Наказ № 910 "Про деякі особливості набуття та поновлення статусу здобувача вищої освіти у 2024 році". Там йдеться про призупинення до 01.01.2025 прийому заяв, проведення конкурсного відбору, укладання договорів про навчання між закладом вищої освіти (ЗВО) та вступником, та зарахування на навчання для здобуття третього (освітньо-наукового, освітньо-творчого) рівня вищої освіти та в асистентуру-стажування на денну або дуальну форми здобуття освіти за кошти фізичних та юридичних осіб. Отже, нові*

аспіранти, що вступають на навчання за контрактом, не матимуть змоги отримати відстрочку від мобілізації. Крім того, забороняється переведення здобувачів вищої освіти на денну або дуальну форми здобуття освіти з інших форм здобуття освіти, а ще — поновлення (включаючи допуск до освітнього процесу після завершення строку переривання навчання) на денну або дуальну форми. Текст: <https://focus.ua/uk/economics/656186-navishcho-minosviti-obmezhu-sposobi-navchannya-na-aspiranturi>

6. Богута Н. Тільки через ТЦК. Як студентам та аспірантам реалізувати своє законне право на відстрочку [Електронний ресурс] / Наталія Богута // Focus.ua : [вебсайт]. – 2024. – 17 лип. — Електрон. дані. *Зазначено, що в Законі "Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію" йдеться про те, що здобувачі передвищої та вищої освіти не підлягають призову на військову службу під час мобілізації. Проте відомі випадки повісток для тих, хто навчається. «Фокус» запитав у юристів, які права студентів та аспірантів передбачені законодавством, як довести своє право на відстрочку та що робити у випадку неправомірних вимог з боку територіального центру комплектування та соціальної підтримки (ТЦК та СП).* Текст: <https://focus.ua/uk/economics/658020-chi-mayut-studenti-i-aspiranti-zakonne-pravo-na-vidstrochku-vid-mobilizaciji>

7. Богуш А. М. Педагогіка Добра і Миру в реаліях сьогодення [Електронний ресурс] / А. М. Богуш // Наук. вісн. Південноукр. нац. пед. ун-ту ім. К. Д. Ушинського. – 2024. – № 1. – С. 9-15. *Проаналізовано наукові праці вчених із позицій Добра і Миру в педагогічному сегменті (захисної педагогіки); визначено сутність понять «добро», «мир», «захисна педагогіка», «педагогіка Добра», «педагогіка Миру» – і їх дієвий позитивний виховний вплив на здобувачів освіти в реаліях освітнього простору сьогодення України. Здійснено теоретичний аналіз педагогічних досліджень класиків української педагогіки (Григорія*

Сковороди, Василя Сухомлинського) і сучасних учених із позиції Добра і Миру в педагогіці виховних впливів в освітньо-виховній роботі зі здобувачами освіти, спрямованих на їхній захист від негативних впливів воєнного стану країни. Текст : <https://nv.pdpu.edu.ua/Magazin>

8. Василиків І. Б. Основні напрями розвитку освіти в інформатизованому суспільстві [Електронний ресурс] / І. Б. Василиків // Наука і техніка сьогодні. Серія : Право. Економіка. Педагогіка. Техніка. Фіз.-мат. науки. – 2024. – № 6. – С.416-424. *Йдеться про те, що інформатизація освіти пов'язана з упровадженням в освітній процес різних інформаційних засобів на базі мікропроцесорів, а також електронних продуктів і нових освітніх технологій, заснованих на використанні інформаційно-комунікаційної технології (ІКТ) для навчання, та спрямована на розробку методів і засобів реалізації основних педагогічних і виховних цілей з використанням новітніх досягнень комп'ютерних технологій, до яких відносяться комп'ютерна підготовка і оволодіння школярами сучасними досягненнями в області ІКТ, модернізація освіти, цілі, методи і форми навчання, а також їх зміст. Вказано, що, незважаючи на безумовну актуальність питань інформатизації освіти, зокрема законодавчого забезпечення, ці питання практично не відображені в чинних законопроєктах "Про освіту" і "Про вищу освіту".* Текст : <http://perspectives.pp.ua/index.php/nts/article/view/12678/12740>

9. Вороненко І. В. Цифрова трансформація освіти: нормативно-правовий аспект [Електронний ресурс] / І. В. Вороненко, О. В. Вороненко // Наук. вісн. Південноукр. нац. пед. ун-ту ім. К. Д. Ушинського. – 2024. – № 1. – С. 62-69. *Розглянуто нормативно-правові законодавчі акти, що регламентують різноманітні аспекти цифровізації освіти України. Наголошено, що зміст нормативно-правових актів України актуалізує питання модернізації системи освіти України в контексті забезпечення формування необхідних цифрових*

компетентностей, цифрових умінь і цифрових навичок у здобувачів освіти, регламентує ключові показники оцінювання цифрової трансформації у сфері освіти й визначає пріоритетні напрями та завдання щодо цифровізації освіти загалом, а також розвиток цифрових навичок і цифрових компетентностей, підвищення рівня цифрової грамотності населення. Водночас окремі положення мають частково декларативний характер, що ускладнює реалізацію поставлених завдань на практиці. Тому доцільно розробити єдину дорожню карту цифрової трансформації освіти на різних освітніх рівнях кваліфікації, що сприяло б формуванню єдиного системного підходу цифрової трансформації освіти України. Текст : <https://drive.google.com/file/d/1gvDsp8Q5kVLsWV25zu0vdeN9bjTq78jj/view>

10. Впровадження віртуального інформаційного середовища в освітній процес [Електронний ресурс] / К. В. Крикляс, В. І. Лунгу, К. В. Лунгу, В. В. Парасочкіна, А. Е. Тащян // Наука і техніка сьогодні. Серія : Право. Економіка. Педагогіка. Техніка. Фіз.-мат. науки. – 2024. – № 6. – С.504-516. Розглянуто використання нових інформаційних технологій в освітньому процесі на прикладі "VR" та "AR" технологій. Наголошено, що освіта з використанням віртуальної реальності дозволяє наочно вести лекції та семінари, проводити тренінги, показувати учням усі аспекти реального об'єкта або процесу, що в цілому покращує якість і швидкість освітніх процесів, при цьому зменшуючи їх вартість. Технологія "VR" дозволяє значно модернізувати процес навчання і забезпечити підвищення інтересу до галузі, що вивчається; але вона не може повністю замінити викладання в навчальних закладах, так як "VR" технології є імітацією реальності і тому їх доцільно використовувати при вивченні найбільш складних тем із різних предметів, а також для тренування професійних навичок у різних видах

<http://perspectives.pp.ua/index.php/nts/article/view/12686/12748>

11. **Вступники коледжів отримали результати тестування** [Електронний ресурс] // Дзеркало тижня. – 2024. – 8 лип. — Електрон. дані. *Йдеться про те, що в Україні триває вступна кампанія 2024 р. Абітурієнти, які брали участь в основній сесії єдиного фахового вступного випробування для вступу на бакалаврат, отримали свої результати за шкалою 100 - 200 балів, повідомляє Український центр оцінювання якості освіти (УЦОЯО). Інформація про результати розміщена у кабінетах учасників вступних випробувань та передана до Єдиної державної електронної бази з питань освіти (ЄДЕБО). У вкладці "Результати" також доступна опція формування екзаменаційної картки, необхідної для вступу до ВНЗ України. В УЦОЯО нагадують, що вступникам на бакалаврат на основі НРК5, які бажають продовжити навчання за деякими спеціальностями галузей знань, цьогоріч нададуть можливість за бажанням пройти єдине фахове вступне випробування. Мова йде про "Управління та адміністрування", "Аграрні науки та продовольство", "Публічне управління та адміністрування", спеціальності "Менеджмент соціокультурної діяльності" та "Економіка".* Текст:

<https://zn.ua/ukr/war/vstupniki-koledzhiv-otrimali-rezultati-testuvannja.html>

12. **Галицький О. В. Використання хмарного сервісу WordWall у навчальному процесі закладу вищої освіти** [Електронний ресурс] / О. В. Галицький, А. В. Джурляк // Освіт. дискурс. – 2024. – № 48(1/ 3). – С. 81-88. *Йдеться про існування великої кількості технологій та сервісів, які дають можливість значно підвищити ефективність навчального процесу, зробити його більш ефективнішим, забезпечити комфортні умови для його учасників. Серед них - хмарний сервіс «WordWall» – багатофункціональний інструментарій для створення дидактичних навчальних матеріалів та подальшого їх*

використання під час проведення занять з різних навчальних дисциплін, який дає можливість створювати інтерактивні вправи, а також їх друковані версії (формат «pdf»), що значно спрощує роботу науково-педагогічних працівників за відсутності доступу до глобальної мережі, сприяє активному навчанню, роблячи процес засвоєння матеріалу цікавим і захоплюючим. Текст : <https://www.journal-discourse.com/uk/kataloh-statei/2024/2024r-481-3>

13. **Гірак Г. Вступ 2024: від реєстрації кабінету до заяв на бюджет і контракт** [Електронний ресурс] / Галина Гірак // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2024. – 8 лип. — Електрон. дані. *Наведено покроковий алгоритм – календар вступника – для вступників до закладів вищої освіти (ЗВО) на бакалавра, підготовлений у Міністерстві освіти і науки (МОН) у межах вступної кампанії – 2024. Наведено поради абітурієнтам міністра освіти і науки Оксена Лісового. Детально розглянуто, як зареєструвати електронний кабінет на сайті Єдиної державної електронної бази з питань освіти. Особливу увагу приділено важливості та особливостям написання мотиваційного листа, який цього року є обов'язковим, а також – його розміщенню в персональному кабінеті під час подання заяви на вступ до ЗВО.* Текст: <https://ua.korrespondent.net/articles/4699895-vstup-2024-vid-reiestratsii-kabinetu-do-zaiav-na-buidzhet-i-kontrakt>

14. **Гірак Г. Вступ 2024: як змінилася вартість навчання у вишах** [Електронний ресурс] / Галина Гірак // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2024. – 25 черв. — Електрон. дані. *Зважаючи на те, що новий закон про виділення державою грантів на навчання у закладах вищої освіти (ЗВО) ще не ухвалено, розглянуто, скільки коштуватиме освіта студентам, зарахованим на контракт, які спеціальності належать до кон'юнктурних і наскільки подорожчала освіта в Україні за п'ять останніх років. Йдеться, зокрема, про вартість здобуття освіти за окремими спеціальностями у таких ЗВО: Національний*

юридичний університет ім. Ярослава Мудрого (Харків), Харківський національний університет ім. Каразіна, Львівський національний університет ім. Івана Франка, Національний університет «Одеська юридична академія», Київський національний університет ім. Тараса Шевченка, Києво-Могилянська академія, Національний технічний університеті «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Текст: <https://ua.korrespondent.net/articles/4696903-vstup-2024-yak-zminylasia-vartist-navchannia-u-vyshakh>

15. **Гнедкова О. Г. Рольова гра як форма організації групової роботи у навчанні іноземної мови** [Електронний ресурс] / О. Г. Гнедкова, В. С. Хромова// Інновац. педагогіка. – 2024. – Т. 1, № 71. – С. 106-109. *Визначено, що рольова гра (PI) є імітаційним моделюванням, в процесі якого відбувається комунікативна взаємодія учнів, під час якої вони розвивають та удосконалюють комунікативні вміння та навички вільного спілкування іноземною мовою. Описано мотиваційну складову використання PI на уроках з іноземної мови. Вказано, що роль викладача в процесі навчальних PI відрізняється від традиційної ролі в навчальному процесі, бо педагог є учасником гри і не має втручатись в її хід, виправляти мовні помилки учнів і переривати спілкування. Він лише керує процесом спілкування та за потреби вносить необхідні корективи. Окреслено особливості використання PI на уроках іноземної мови для досягнення максимального ефекту від навчання.* Текст : http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2024/71/part_1/22.pdf

16. **Годованюк Т. Л. Інноваційні технології навчання у підготовці сучасного вчителя математики** / Тетяна Годованюк, Тетяна Махомета, Ірина Тягай ; М-во освіти і науки України, Уман. держ. пед. ун-т ім. П. Тичини. – Умань : Сочінський М. М., 2024. – 240 с. : іл., табл. *Шифр зберігання в Бібліотеці: А831937 У монографії розкрито особливості впровадження інноваційних технологій навчання майбутніх*

учителів математики у закладах вищої освіти (ЗВО). Інноваційне навчання розглянуто як педагогічну проблему. Наведено види інновацій в освіті та їх класифікацію. Розглянуто педагогічні умови ефективної організації інноваційного навчання предметів математичного циклу. Акцентовано на комплексному використанні інноваційного навчання. Проаналізовано використання технологій інноваційного навчання під час організації освітнього процесу з математичних і методичних дисциплін.

17. **Гуцало Л. В. Організація профільного навчання в Україні : законодавство та практичне втілення (на прикладі Наукового Ліцею Житомирського державного університету імені Івана Франка)** [Електронний ресурс] / Л. В. Гуцало, О. В. Маркевич // Актуал. питання у сучас. науці. – 2024. – № 6 (24). – С. 798-812. Вказано, що згідно із законодавством, початкова, базова середня і профільна середня освіта можуть здобуватися в окремих закладах освіти, що дозволило ліцеям функціонувати як самостійним юридичним особам. Розглянуто створення Наукового ліцею при Житомирському державному університеті ім. Івана Франка. Метою діяльності закладу визначено створення оптимальних умов для розвитку найбільш здібних і обдарованих дітей, реалізації їх творчих запитів, самостійного вибору предметів для поглибленого вивчення, здійснення допрофесійної підготовки за обраним фахом тощо. Зазначено, що у процесі навчання ліцеїсти розширюють навички пошуку інформації, вміння формулювати гіпотези, оцінювати альтернативи вирішення певної проблеми, аналізувати інформаційний потенціал різних варіантів відповіді на запитання, які розглядаються на уроках історії. Текст : <http://perspectives.pp.ua/index.php/sn/article/view/12375/12436>

18. **Девдера М. Що вбиває вчительську професійну готовність до змін?** [Електронний ресурс] / Михайло Девдера // Дзеркало тижня. – 2024. – 7 лип. — Електрон. дані. Йдеться про проблеми та виклики, з

якими стикається освітня система України в контексті впровадження реформи "Нова українська школа". Піддано критиці неефективність освітніх програм, написаних за застарілими стандартами, недостатню практичну підготовку вчителів і незадовільні умови перепідготовки. Указано, що вчителі перевантажені та потребують підтримки, але запропоновані "готові рішення" не вирішують корінних проблем. Основною причиною низької професійної підготовленості вчителів зазначено радянську спадщину, коли підготовка педагогів була орієнтована більше на пропагандистську діяльність, ніж на реальну освітню роботу. Наголошено на необхідності перегляду підходів до підготовки вчителів, щоб вони могли стати повноцінними суб'єктами освітнього процесу, здатними до самостійної організації своєї діяльності та підвищення професійного рівня. Текст: <https://zn.ua/ukr/EDUCATION/shcho-vbivaje-vchitelsku-profesijnu-hotovnist-do-zmin.html>

19. **Добров В. КНУКіМ — лідер рейтингу «Найкращі мистецькі ЗВО України»** [Електронний ресурс] / Володимир Добров // Fakty.ua : [вебсайт]. – 2024. – 11 лип. — Електрон. дані. Інформаційний ресурс «Освіта.ua» представив мистецькі виші, які посіли найвищі місця в консолідованому рейтингу вищих навчальних закладів (ВНЗ) України 2024 р. Київський національний університет культури і мистецтв (КНУКіМ) очолив ТОП10 найкращих мистецьких закладів вищої освіти (ЗВО) України. Зазначено, що вже чотири роки поспіль КНУКіМ впевнено тримає лідерство серед найкращих мистецьких ЗВО, презентуючи якісний рівень освітніх послуг і вагомі досягнення у сферах науково-творчої діяльності. Текст: <https://fakty.ua/440212-knukii---lider-rejtinga-luchshie-vuzy-kultury-i-iskusstv-ukrainy>

20. **Додаткова сесія НМТ: коли учасники отримають запрошення** [Електронний ресурс] // Дзеркало тижня. – 2024. – 8 лип. — Електрон. дані. Йдеться про те, що через війну, яку розпочала РФ,

в Україні освітній процес зазнав деяких змін. Так, вже три роки поспіль випускники складають національне мультипредметне тестування (НМТ) замість ЗНО. В Українському центрі оцінювання якості освіти (УЦОЯО) розповіли, коли учасники мультитесту отримають запрошення на додаткову сесію НМТ. Там зазначили, що у персональних кабінетах учасників додаткової сесії НМТ розміщені запрошення. Початок тестування для учасників, які складатимуть мультитест в Україні, указано за київським часом, а для учасників, які під час реєстрації виявили бажання проходити НМТ за кордоном, – за місцевим часом населеного пункту, де розташований тимчасовий екзаменаційний центр. Текст: <https://zn.ua/ukr/UKRAINE/dodatкова-sesija-nmt-koli-uchasniki-otrimajut-zaproshennja.html>

21. **Дудка Т. Підготовка наукових кадрів вищої кваліфікації : реалії воєнного часу та перспективи повоєнної відбудови України** [Електронний ресурс] / Т. Дудка // Вісн. Нац. ун-ту «Чернігів. колегіум» ім. Т. Г. Шевченка. – 2024. – Т. 182, № 26. – С.54-57. *Розглянуто особливості функціонування системи підготовки наукових кадрів вищої кваліфікації крізь призму реалій воєнного часу та перспектив повоєнної відбудови України. Обґрунтовано необхідність розробки та імплементації варіативних інформаційних моделей і технологій, зорієнтованих на всебічне поглиблення функціонування системи підготовки наукових кадрів вищої кваліфікації та її ефективне функціонування, що є запорукою суспільного розвитку на рівні різних сфер життєдіяльності суспільства. Зауважено, що у перехідний період повоєнної відбудови України назріє питання ще більш глибокого примноження соціального інтелекту країни, підвищення якості наукових ресурсів із метою створення найбільш безпечних умов для подальшого соціокультурного зростання нашої держави на політичній карті світу.* Текст : <https://visnyk.chnpu.edu.ua/index.php/visnyk/article/view/598>

22. **Жукова О. Ю.** **Запровадження цифрової платформи дуальних освітніх програм** [Електронний ресурс] / О. Ю. Жукова, О. Є. Канащ, В. Н. Парсяк // *Інтелект ХХІ*. – 2024. – № 2. – С. 64-68. *Розглянуто питання набуття фахових компетенцій із використанням дуальних форм організації навчального процесу. Тема набула популярності в академічних колах, серед менеджменту підприємств реального сектора економіки, посадовців органів державної влади, які опікуються розвитком системи вищої освіти в Україні. Зважаючи на нагальність проблеми, висвітлено пропозиції щодо запровадження цифрової платформи дуальних освітніх програм у вітчизняних закладах вищої освіти (ЗВО).* Текст : http://www.intellect21.nuft.org.ua/journal/2024/2024_2/12.pdf

23. **Збірник-довідник про діяльність членів Всеукраїнської громадської організації «Асоціація освітян імені Софії Русової»** / [упорд. Н. М. Корж ; за ред. І. В. Зайченка]. – Ріпки : Ріпкин. ліцей ім. Софії Русової, 2024. – 79 с. : іл. **Шифр зберігання в Бібліотеці: А831876** У збірнику-довіднику вміщено матеріал про діяльність членів Всеукраїнської громадської організації «Асоціація освітян імені Софії Русової», зокрема про дату й місце народження, освіту, трудову діяльність, науково-педагогічні й творчі здобутки, а також внесок кожного з них у повернення доброго ім'я мудрої Софії, вивчення, поширення, пропаганду й творче використання в науково-педагогічній і педагогічно-просвітницькій діяльності ідей і творчої спадщини видатної української вченої, педагога, просвітительки, нашої уславленої землячки Софії Федорівни Русової (1856 - 1940).

24. **Змішане навчання в початковій школі : пріоритетність в умовах сьогодення** [Електронний ресурс] / Т. П. Гуркова, О. В. Нікулочкіна, О. М. Мельник, С. В. Покрова // Педагогіка формування творч. особистості у вищ. і загальноосвіт. шк. : зб. наук. пр. / Класич. приват. ун-т. – 2024. – № 92. – С.103-107. *Зазначено, що змішане навчання має відбуватися з урахуванням викликів та освітніх втрат,*

регіонального розміщення освітнього закладу, можливостей всіх здобувачів процесу навчання. Проаналізовано моделі змішаного навчання. Розглянуто порядок організації й запровадження дистанційного навчання в закладах освіти, зокрема в початковій школі, та окреслено вимоги до його організації, які охоплюють питання інформування, методології, передумов, зворотного зв'язку та оцінювання, присутності та відвідування, методичного забезпечення та режиму роботи в закладах освіти. Вказано, що саме таке навчання дає змогу оптимально спланувати час вчителю початкових класів, а також підвищити ефективність самого освітнього процесу. Наголошено, що пріоритетним завданням організації освітнього процесу є роль учня, який при цьому стає активним учасником, спроможним будувати індивідуальну траєкторію розвитку, зважаючи на власні особливості та потреби.

Текст : <http://www.pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2024/92/18.pdf>

25. **Золотарьова О. В. Підготовка вчителів до роботи з обдарованими учнями: досвід України та Ізраїлю** [Електронний ресурс] / О. В. Золотарьова, М. М. Кабанець // Педагогіка формування творч. особистості у вищ. і загальноосвіт. шк. : зб. наук. пр. / Класич. приват. ун-т. – 2024. – № 92. – С.32-37. Зазначено, що вчитель обдарованих дітей в різних країнах світу може мати різний рівень підготовки і статус в професії. Є країни, де педагоги проходять спеціальну підготовку для роботи з обдарованими учнями, як, наприклад, в Ізраїлі, оскільки це та країна, де освіті таких дітей приділяється особлива увага держави та здійснюється підготовка вчителів, які працюють з талановитими і обдарованими учнями за спеціальними програмами. Вказано, що в Україні така підготовка не є обов'язковою, а вчителі самостійно підвищують свою кваліфікацію, якщо працюють або планують працювати з дітьми з високими освітніми потребами. Запропоновано створення відповідної мережі

навчальних закладів, які могли би пропонувати спеціальні програми підготовки або перепідготовки вчителів, які бажують працювати з такими дітьми. Наголошено на питаннях змісту такої підготовки і створення відповідних освітніх програм або програм перепідготовки педагогічних кадрів. Тому досвід Ізраїлю може бути корисним для удосконалення української системи роботи з обдарованими дітьми.

Текст : <http://www.pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2024/92/7.pdf>

26. Іваницька О. Особливості заохочення студентів до тьюторської діяльності [Електронний ресурс] / О. Іваницька // Наук. зап. МАУП. – 2024. – № 1. – С. 17-20. Наголошено, що тьюторська діяльність є запорукою активного розвитку й особистісного росту студентів, формування відповідальності за якісне оволодіння навчальним матеріалом і набуття певних навчальних компетентностей, передбачених освітньою програмою. Розглянуто значення терміна "тьютор": (від англ. *tutor* – репетитор) – особа, що веде індивідуальні або групові заняття із учнями, студентами, наставник, який сприяє академічній та культурній адаптації студентів молодших курсів, формування вмінь і навичок та підвищення рівня академічної успішності, а відтак і якості освітніх послуг, що їх надає заклад вищої освіти (ЗВО). Цей процес передбачає активну діяльність на рівні з представниками ЗВО, тьюторів із числа студентів і представників Центрів тьюторства та менторства за умови їх функціонування у ЗВО.

Текст :

<https://journals.maup.com.ua/index.php/pedagogy/article/view/3104/3547>

27. Інклюзивне освітнє середовище: проблеми, перспективи та кращі практики : з нагоди 25-ї річниці Університету «Україна» : тези доп. XXIII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 29 - 30 листоп. 2023 р. : у 2 ч. / М-во освіти і науки України, Відкритий міжнар. ун-т розвитку людини «Україна» [та ін.]. – Київ : Ун-т «Україна», 2023.– **Ч. 1.** – 2023. – 663 с. *Шифр зберігання в Бібліотеці: А831755-1*

28. **Інклюзивне освітнє середовище: проблеми, перспективи та кращі практики** : з нагоди 25-ї річниці Університету «Україна» : тези доп. XXIII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 29 - 30 листоп. 2023 р. : у 2 ч. / М-во освіти і науки України, Відкритий міжнар. ун-т розвитку людини «Україна» [та ін.]. – Київ : Ун-т «Україна»2023.– **Ч. 2.** – 2023. – 463 с. **Шифр зберігання в Бібліотеці: A831755-2**
Розглянуто економіко-правову парадигму розвитку інклюзивного середовища. Проаналізовано теоретичні та практичні засади використання інженерних технологій для розвитку інклюзивного освітнього середовища. Розкрито психолого-педагогічні основи освітньої та соціальної інклюзії. Увагу приділено інформаційним комп'ютерним технологіям і цифровізації інклюзивного середовища.

29. **Інтегровані інтелектуальні робототехнічні комплекси (ПРТК-2023)** : зб. тез. Шістнадцятої міжнар. наук.-практ. конф., 23 - 24 трав. 2023 р., Київ, Україна / М-во освіти і науки України, Нац. авіац. ун-т [та ін. ; відп. ред. Шелуха О. О.]. – Київ : НАУ, 2023. – 401 с. : іл., табл. **Шифр зберігання в Бібліотеці: B372226** *Зі змісту: Базова процесна модель оцінки якості освітніх послуг закладами вищої освіти / С. Д. Асабашвілі, А. М. Прокопенко, С. Л. Волков. – С. 367-369; Підготовка українських Едісонів в технічних закладах вищої освіти / Ю. М. Кузнецов. – С. 382-384.*

30. **Кацімон О. Навчатися за допомогою живої спадщини в Україні: ЮНЕСКО презентувало посібник для вчителів** [Електронний ресурс] / Ольга Кацімон // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2024. – 7 лип. – Електрон. дані. *Подано інформацію, що 3 липня в Києві відбулася презентація посібника для вчителів початкових і базових шкіл України. Проєкт, ініційований UNESCO Ukraine та реалізований спільно з Міністерством освіти і науки (МОН) та Міністерством культури та інформаційної політики (МКІП) України, поєднує живу спадщину з освітою та наукою. Зазначено, що інноваційний підхід робить навчання*

цікавішим та ефективнішим, залучаючи школярів до збереження української культурної спадщини. Відомо, що 12 українських шкіл уже випробували методiku, інтегруючи живу спадщину у вивчення фізики, біології, літератури та інших предметів. Посібник містить 11 українських і 10 європейських прикладів практичного застосування методики. Цей посібник доступний закладам освіти із тимчасово переміщеними українськими школярами. Текст:

<https://ms.detector.media/trendi/post/35467/2024-07-07-navchatysya-za-dopomogoyu-zhyvoi-spadshchyny-v-ukraini-yunesko-prezentovalo-posibnyk-dlya-vchyteliv/>

31. Кириченко О. А. Розвиток інноваційного розуміння одинадцятирівневої базової та супутньої юридичної чи будь-якої іншої освіти [Електронний ресурс] / О. А. Кириченко, Р. М. Бідей, І. О. Бідей // Журн. східноєвроп. права : [електрон. наук.-практ. вид.] / ПВНЗ “Ун-т сучас. знань”. – 2024. – № 123. – С. 7-19. В контексті інноваційної освітянської доктрини запропоновано 11-рівневий порядок отримання дошкільної, шкільної (некваліфікованої робітничої), позанормативної, кваліфікованої робітничої, шкільної спеціалізованої, університетської й академічної освіти, а також розкрито сутність наукового і самоосвітнього рівня та освіти соціооточенням. Акцентовано на принциповому існуванні протягом шкільного та переважної більшості інших названих рівнів звичайного, полегшеного, особливого і пенітенціарного порядків їх проходження. Зауважено, що дистанційний порядок отримання освіти на платформах Moodle та Zoom та на інших подібних платформах має відповідно нульовий і стовідсотковий рівень верифікації (ідентифікації) особи, яка навчається. Текст: http://easternlaw.com.ua/wp-content/uploads/2024/06/kirichenko_bideio_bideii_123.pdf

32. Козлюк О. А. Використання ігрових технологій у подоланні агресивних проявів дошкільників в умовах воєнного стану [Електронний ресурс] / О. А. Козлюк, О. І. Косарева // Вісн.

науки та освіти. – 2024. – № 5. – С.998-1013. Розглянуто проблему подолання агресивних проявів у дітей дошкільного віку в закладі дошкільної освіти (ЗДО) в умовах воєнного стану. Вказано, що у подоланні таких проявів важливу роль відіграє гра та ігрові технології, оскільки гра для дитини є не лише природним способом взаємодії зі світом, пізнання нового, а й природним ресурсом дитини для подолання кризових ситуацій, ефективним способом задоволення емоційних потреб дітей, і педагогів, які переживають війну. Наведено результати експериментального дослідження, спрямованого на виявлення агресивних проявів у дітей старшого дошкільного віку, та апробації ігрових технологій у подоланні цих проявів за допомогою опитування вихователів, спостереження за дітьми, бесід із дітьми та їх батьками, проєктивної методики «КМС» Р. Бернса та С. Кауфмана.
Текст : <http://perspectives.pp.ua/index.php/vno/article/view/12093/12154>

33. **Комар О. А. Наступність закладу дошкільної освіти та початкової школи : сучасний погляд** [Електронний ресурс] / О. А. Комар // *Наук. зап. Центральноукр. Держ. пед. ун-ту ім. В.Вінниченка*. Серія : Пед. науки. – 2024. - № 214. – С.43-49. Проаналізовано широкий спектр питань наступності закладу дошкільної освіти (ЗДО) та початкової школи, фактори, що впливають на ефективність цього процесу, такі як підготовка вчителів, психологічний комфорт дітей та їхніх батьків, а також взаємодія між дошкільними та початковими закладами освіти. Вказано, що ефективним засобом забезпечення послідовності та перспективності в дошкільній та початковій освіті може стати застосування діяльнісного підходу, що передбачає впровадження різноманітних видів творчої діяльності (ігор, технічного та художнього моделювання тощо) у навчальний процес, які відповідають потребам дітей у практичних діях, сприятимуть максимальній активізації їхніх пізнавальних інтересів та розвитку почуття відповідальності за навколишнє середовище (наприклад, ділянку

школи, рослини на ділянці, способи дбати про предмети). Текст : <https://pednauk.cusu.edu.ua/index.php/pednauk/article/view/1833>

34. Кричківська О. В. Сучасні методики мовної підготовки іноземних студентів [Електронний ресурс] / О. В. Кричківська, О. С. Бутковська // Вісн. науки та освіти. – 2024. – № 5 (23). – С. 310-322. *Зазначено, українські заклади вищої освіти (ЗВО) приймають дедалі більше іноземних студентів, які потребують ефективної мовної підготовки для успішної інтеграції в освітній процес і соціальне середовище. Тож виникає потреба у розробці й впровадженні сучасних методик викладання української мови як іноземної, які враховуватимуть особливості мовної адаптації та культурного контексту іноземних студентів. Розглянуто сучасні методики та технології, що використовуються для мовної підготовки іноземних студентів, які навчаються в Україні. Вказано, що різноманітність підходів до мовної підготовки, акцент на практичному застосуванні мови в реальних ситуаціях, підтримка й мотивація студентів є ключовими чинниками для успішного навчання та ефективного процесу вивчення української мови іноземними студентами.* Текст : <http://perspectives.pp.ua/index.php/vno/article/view/12040/12101>

35. Кучер О. Роль партнерства стейкхолдерів і закладу освіти в упровадженні дуальної форми здобуття освіти [Електронний ресурс] / О. Кучер // Молодь і ринок. – 2024. – № 6. – С.164-170. *Розглянуто проблему впровадження дуальної форми здобуття освіти в сучасних умовах ринку праці. Виокремлено характерні риси дуальної вищої освіти. Охарактеризовано дві моделі дуальної форми здобуття освіти: з інтегрованою практичною підготовкою та з інтегрованою професійною діяльністю. Розкрито особливості співпраці між закладами вищої освіти (ЗВО) і стейкхолдерами на макро-, мезо- й мікрорівні. Виокремлено ключових стейкхолдерів на кожному рівні та їх функції у реалізації дуальної форми здобуття освіти.* Текст: <http://mir.dspu.edu.ua/article/view/307876>

36. Кучеренко Е. Здійснити «Мрію»: без чого інновації в шкільній освіті не спрацюють? [Електронний ресурс] / Ерік Кучеренко // Дзеркало тижня. – 2024. – 26 черв. – Електрон. дані. Нагадано, що 01.09. 2023 Президент України Володимир Зеленський узяв участь у телемості з учнями та вчителями десятків українських шкіл, аби привітати їх із початком нового навчального року. Того дня він також презентував новий застосунок «Мрія» від команди Міністерства цифрової трансформації, який перебуває на стадії пілотного впровадження в 40 школах і незабаром має бути розповсюджений на всю систему шкільної освіти України. Вказано, що «Мрія» є комплексним застосунком, який має дуже різноманітний функціонал. Він дасть змогу зменшити бюрократичні вимоги до вчителів, дозволяючи виставляти оцінки й давати зворотний зв'язок учням. Вчителі та учні матимуть доступ до великої бібліотеки освітнього контенту. Школярі отримають інструменти для опанування тайм-менеджменту, планування, матимуть власне академічне портфоліо. Батьки зможуть мати зручний прямий канал комунікації з викладачами. Планується навіть інтегрувати штучний інтелект (ШІ), що аналізуватиме сильні сторони й інтереси учня, рекомендуватиме освітні можливості, а також допомагатиме з вибором способів проведення дозвілля, пропонуватиме гуртки тощо. Текст: <https://zn.ua/ukr/EDUCATION/zdijsniti-mriju-bez-choho-innovatsiji-v-shkilnij-osviti-ne-spratsjujut.html>

37. Лавренко С. О. Особливості взаємодії школи та сім'ї в умовах інклюзивної освіти [Електронний ресурс] / С. О. Лавренко // Педагогіка формування творч. особистості у вищ. і загальноосвіт. шк.: зб. наук. пр. / Класич. приват. ун-т. – 2024. – № 92. – С. 50-53. Виокремлено загальну, типову та індивідуальну форми співпраці між школою та сім'єю в контексті інклюзивної освіти. Зазначено, що до основних аспектів загальної співпраці належать залучення батьків до

освітнього процесу, розробка інклюзивного навчального середовища, спільне навчання, індивідуальна підтримка, заходи з підтримки, інформаційний обмін, забезпечення доступності освітнього процесу, регулярний звіт, індивідуалізація підходу, підтримка прийняття сімейної ролі, співпраця в команді. Вказано, що у ході співпраці між школою та родинами дітей з особливостями розвитку використовуються ігрова терапія, сімейна терапія та психорегулювальні тренування. Текст : <http://www.pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2024/92/10.pdf>

38. **Лаврінченко Л. Ментальне здоров'я школярів в умовах воєнного стану** [Електронний ресурс] / Л. Лаврінченко // Вісн. Нац. ун-ту «Чернігів. колегіум» ім. Т. Г. Шевченка. – 2024. – Т. 182, № 26. – С. 133-138. *Акцентовано увагу на особливостях збереження ментального здоров'я школярів України в умовах воєнного стану, критеріях оцінювання рівня психічного здоров'я здобувачів освіти, впровадженні вчителями технологій збереження здоров'я в освітній процесі Нової української школи (НУШ). Окреслено завдання, що ставляться перед педагогами стосовно збереження психічного здоров'я в освітньому процесі в умовах воєнного стану; досліджено наслідки використання інноваційних психологічних інструментів підтримки дітей різного віку, створення позитивного психологічного клімату, розумного поєднання різноманітних видів діяльності, особистісно орієнтованого підходу, правильної організації активного відпочинку дітей. Розглянуто окремі методи психологічної підтримки, практики, які допоможуть стабілізувати психологічний стан школярів у стресових ситуаціях, депресивних станах, що викликані наслідками війни.* Текст : <https://visnyk.chnpu.edu.ua/index.php/visnyk/article/view/613>

39. **Лесик А. С. Організація безпечного освітнього простору в початковій школі в умовах воєнного стану : тенденції та перспективи розвитку** [Електронний ресурс] / А. С. Лесик, О. І. Попова, К. В. Коваль // Перспективи та інновац. науки. Серія :

Педагогіка. Психологія, Медицина. – 2024. – № 6 (40). – С. 245-253.

Визначено три основні взаємопов'язані компоненти безпечного освітнього середовища: фізична безпека – система умов, що створює стан захищеності освітнього закладу та учасників освітнього процесу від загроз соціального, техногенного та природного характеру (облаштування укриттів розробка планів евакуації, організація превентивних заходів, зміна форми навчання тощо); психологічна безпека – стан освітнього простору, вільного від психологічного насильства та негативних впливів (заходи щодо адаптації дітей у школі, протидія булінгу, розвиток міжособистісної взаємодії тощо); інформаційна безпека – система дій, спрямована на захист особистої інформації від неправомірного використання (розвиток критичного мислення, формування вміння працювати з інформацією, реагування на дезінформацію тощо). Текст

[:http://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/12434/12495](http://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/12434/12495)

40. Липчанський М. Студенти-чоловіки пройдуть загальновійськову підготовку - постанова Кабміна [Електронний ресурс] / Максим Липчанський // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2024. – 25 черв. — Електрон. дані. *Вказано, що Кабінет Міністрів України (КМ України) затвердив Порядок проведення базової загальновійськової підготовки громадян України, що здобувають вищу освіту, та поліцейських. Як зазначено в документі, базову підготовку проходять громадяни України чоловічої статі (жіночої статі - добровільно), які навчаються за денною або дуальною формою здобуття освіти. Вказано категорії громадян, які звільняються від проходження базової підготовки. Зауважено, що базова підготовка здобувачів вищої освіти проводиться в закладах вищої освіти (ЗВО) всіх форм власності. У разі відсутності можливості утворення у ЗВО відповідного структурного підрозділу, керівник такого закладу зобов'язаний організувати базову підготовку у ЗВО, де проводиться зазначена підготовка, в межах*

адміністративно-територіальної одиниці з укладенням відповідних договорів. Текст: <https://ua.korrespondent.net/ukraine/4696775-studenty-choloviky-proidut-zahalnoviiskovu-pidhotovku-postanova-kabmina>

41. **Літонінський В. Привіз "припинення вогню". Візит Орбана до Києва** [Електронний ресурс] / Валерій Літонінський // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2024. – 2 лип. — Електрон. дані. *Йдеться про візит Прем'єр-міністра Угорщини Віктора Орбана, вперше за 10 років до Києва. Візит стартував наступного дня після того, як Угорщина почала головувати у Раді ЄС. Вказано, що Президент України Володимир Зеленський та очільник уряду Угорщини Віктор Орбан домовилися про відкриття першої школи для україномовних дітей на території Угорщини. «Фінансування цієї школи угорська держава візьме на себе. Буде відкрито стільки українських шкіл, скільки буде потрібно. Для нас важливо, щоб українці почувалися в Угорщині, як удома», – запевнив В.Орбан.* Текст: <https://ua.korrespondent.net/ukraine/4698586-pryviz-prypynennia-vohnui-vizyt-orbana-do-kyieva>

42. **Мар'яненко Л. В. Підручник для Нової української школи як засіб розкриття когнітивно-творчого потенціалу учнів** [Електронний ресурс] / Л. В. Мар'яненко, Л. П.Пушкарська // Габітус. – 2024. – № 60. – С. 76-83. *Зазначено, що підручник має бути націлений на допомогу в розкритті індивідуальних властивостей особистості та формуванні образу і картини світу, а потім і світогляду. У процесі створення підручника необхідно підбирати тексти, спрямовані на розвиток в учнів усіх складників самодетермінації пізнання саме як цінностей. Вказано, що розвивальний ресурс шкільного підручника буде повністю досягнуто тоді, коли учень як активний суб'єкт зможе здійснювати саморегуляцію процесу учіння через сформовану в нього самодетермінацію пізнання.* Текст : <http://habitus.od.ua/journals/2024/60-2024/13.pdf>

43. **Михайлівська О. Проти голови НАЗЯВО Андрія Бутенка відкрито кримінальну справу за переслідування дослідниці Голодомору-геноциду українців Олесі Стасюк** [Електронний ресурс] / Олена Михайлівська // Україна молода. – 2024. – 8 лип. – Електрон. дані. *Йдеться про відкриття Національною поліцією кримінального провадження щодо протиправних дій голови Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (НАЗЯВО) Андрія Бутенка та інших осіб за ч. 2 ст. 28, ч.1. ст. 364, ч. 1 ст. 366 Кримінального кодексу України (КК України) за переслідування голови Національної асоціації дослідників Голодомору-геноциду українців, доктора історичних наук, заслуженого працівника культури України Олесі Стасюк, за заявою якої у 2019 р. Служба безпеки України (СБУ) зареєструвала кримінальне провадження щодо виконавців геноциду за ст. 442 (Геноцид) КК України. Зазначено, що група проросійських істориків у змові з А. Бутенком розпочали кампанію з дискредитації науковиці, намагаючись зірвати захист її докторської дисертації, безпідставно звинувативши її у плагіаті та фальсифікації.* Текст: <https://umoloda.kyiv.ua/number/0/196/184258/>

44. **Місце і роль професора А. М. Третяка у формуванні землевпорядної освіти та наукового забезпечення земельної галузі України (до 75-річчя)** [Електронний ресурс] / А. М. Москаленко, О. С. Дорош, В. М. Третяк, Р. М. Курильців, Н. А. Третяк // Агросвіт. – 2024. – № 12. – С.4-13. *Розглянуто місце і роль професора А.М. Третяка у формуванні базової освітньої основи землевпорядкування в Україні та окремі аспекти відповідного наукового забезпечення земельної галузі України. Вказано, що він є фундатором наукової школи з економіки землекористування та землевпорядкування і розробником новітньої теорії землеустрою. Його педагогічна діяльність складається з трьох основних етапів, які дозволили сформувати значну наукову школу, до якої входять відомі у виробничій та*

науковій спільноті науковці з різних регіонів України. Зважаючи на місце і роль вченого у формуванні базової освітньої основи землевпорядкування в Україні, наголошено, що вона насамперед спрямована на розбудову фаху землевпорядкування та формування відповідного іміджу галузі та професійному захисту інтересів її фахівців. Текст :

<https://www.nayka.com.ua/index.php/agrosvit/article/view/3901/3937>

45. Мозговий І. Вступна кампанія — 2024: у кого з абітурієнтів не вимагатимуть результатів НМТ [Електронний ресурс] / Іван Мозговий // Fakty.ua : [вебсайт]. – 2024. – 8 лип. — Електрон. дані. *Йдеться про те, що Міністерство освіти і науки України (МОН України) визначило категорії вступників до закладів вищої освіти (ЗВО), які мають право брати участь у конкурсному відборі за результатами індивідуальної співбесіди замість результатів національного мультипредметного тесту (НМТ). Такі вступники можуть пройти співбесіду із предметів НМТ у ЗВО та претендувати на бюджетні та контрактні місця із можливістю зарахування на навчання на підставі отриманої позитивної оцінки. Розглянуто, хто відноситься до пільгових категорій, строки реєстрації і проходження співбесід. Вказано, що співбесіди із предметів, які вступники проходять замість НМТ, проводяться за програмами зовнішнього незалежного оцінювання (ЗНО).*

Текст: <https://fakty.ua/440097-vstupitel'naya-kampaniya---2024-u-kogo-iz-abiturientov-ne-potrebuyut-rezultaty-nmt>

46. Мозговий І. Студентів в Україні відраховуватимуть із вишів за відмову проходити військову підготовку, — рішення Кабміну [Електронний ресурс] / Іван Мозговий // Fakty.ua : [вебсайт]. – 2024. – 26 черв. — Електрон. дані. *Зазначено, що Кабінет Міністрів України (КМ України) ухвалив Постанову №734 від 21.06.2024, яка передбачає відрахування студентів-чоловіків із вищих навчальних закладів (ВНЗ) у разі їх відмови проходити базову загальновійськову*

підготовку. Постанова передбачає, що практичну загальновійськову базову підготовку мають пройти чоловіки, які навчаються за денною чи дуальною формою здобуття освіти, досягли 18 років і визнані придатними до військової служби. У документі зазначено, що жінки також можуть залучатися до підготовки, якщо виявили таке бажання, не пізніше ніж за шість місяців до початку підготовки. Текст: <https://fakty.ua/439518-studentov-v-ukraine-budut-otchislyat-iz-vuzov-za-otkaz-prohodit-voennuyu-podgotovku---reshenie-kabmina>

47. **МОН відреагувало на критику освітян та Асоціації міст щодо наказу про організацію навчального процесу в школах** [Електронний ресурс] // Дзеркало тижня. – 2024. – 12 лип. — Електрон. дані. *Йдеться про те, що Міністерство освіти і науки України відреагувало на критику освітян щодо опублікованого проекту Наказу № 850, який регулює роботу шкільних освітніх закладів, зокрема щодо дистанційної форми навчання. Також в Міністерстві наголосили, що затвердження Наказу відбудеться лише після спільних обговорень напрацювань та внесення відповідних змін у текст документа. Вказано, що проєкт Наказу, а також реалізація його положень спрямовано на відновлення очного навчання дітей у школах та надання доступу до очної освіти якомога більшій кількості дітей там, де це дозволяє безпекова ситуація.* Текст: <https://zn.ua/ukr/UKRAINE/mon-vidreahuvalo-na-kritiku-osvitjan-ta-asotsiatsiji-mist-shchodo-nakazu-pro-orhanizatsiju-navchalnoho-protsesu-v-shkolakh.html>

48. **Навчальний рік: які зміни передбачені у зимовий період** [Електронний ресурс] // Дзеркало тижня. – 2024. – 25 черв. — Електрон. дані. *Йдеться про те, що через війну, яку розпочала РФ, в Україні зазнав змін освітній процес. Так, у деяких школах, через безпекову ситуацію в регіонах, було введено онлайн-навчання. У зимовий період буде запроваджено низку заходів щодо проведення навчального процесу. Про це повідомив міністр освіти і науки України Оксен*

Лісовий під час Години запитань до уряду у Верховній Раді України (ВР України). О. Лісовий пояснив, що в крайніх випадках можливе повернення до змішаного навчання в школах. Текст:

<https://zn.ua/ukr/UKRAINE/navchalnij-rik-jaki-zmini-peredbacheni-u-zimovij-period.html>

49. Науменко Н. В. Дефінітивна характеристика освітніх викликів, ризиків, небезпек і загроз в умовах сьогодення [Електронний ресурс] / Н. В. Науменко // Пед. науки : зб. наук. пр. / Херсон. держ. ун-т. – 2024. – № 106. – С. 61-67. Висвітлено сутність і зміст поняття «безпечне освітнє середовище» у співвідношенні з категорією «освітня безпека» та представлено дефінітивну характеристику та взаємозалежність понять «освітні виклики», «освітні ризики», «небезпека» та «загрози» в межах проблеми забезпечення безпеки учасників освітнього процесу. Охарактеризовано наявні освітні виклики й ризики для підростаючого покоління та вчителів у світлі світових змін, трансформацій та освітніх реформ, що несуть загрози фізичному, психічному, соціальному й духовному здоров'ю здобувачів освіти та вчителів. Текст :

<https://ps.journal.kspu.edu/index.php/ps/article/view/4585>

50. Науменко Н. В. Реалізація Кодексу безпечного освітнього середовища у педагогічному університеті [Електронний ресурс] / Н. В. Науменко // Педагогіка формування творч. особистості у вищ. і загальноосвіт. шк. : зб. наук. пр. / Класич. приват. ун-т. – 2024. – № 92. – С.189-194. Розглянуто стратегічні цілі та завдання Кодексу безпечного освітнього середовища в закладі вищої педагогічної освіти, що спрямований на ефективне забезпечення комплексного бачення створення безпечного освітнього середовища в Університеті та організацію в ньому рівних, належних і безпечних умов для здобуття освіти та викладання (навчання). Охарактеризовано напрями реалізації Кодексу безпечного освітнього середовища, що передбачають створення

безпечної інфраструктури закладу освіти, сприяння формуванню компетентностей безпеки в учасників освітнього процесу та ефективному запобіганню та протидії негативним безпековим явищам в освітньому середовищі. Текст : <http://www.pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2024/92/33.pdf>

51. **Новий навчальний рік: коли він розпочнеться у школах** [Електронний ресурс] // Дзеркало тижня. – 2024. – 12 лип. — Електрон. дані. *Йдеться про те, що через повномасштабне вторгнення РФ в Україні зазнав змін освітній процес. Зокрема, новий навчальний рік може розпочатися у школах раніше. Висвітлено, коли у різних містах України діти підуть до школи. Також зазначено, що в Міністерстві освіти і науки (МОН) не рекомендують розпочинати школам новий навчальний рік раніше. Однак у школах, де немає позмінного навчання, можуть змістити початок уроків на 10:00.* Текст: <https://zn.ua/ukr/UKRAINE/novij-navchalnij-rik-koli-vin-rozpochnetsja-u-shkolakh.html>

52. **Носкова М. В. Дистанційне навчання у професійному розвитку вчителів закладів загальної середньої освіти /** Маргарита Вячеславівна Носкова ; М-во освіти і науки України, Нац. ун-т «Львів. політехніка». – Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2023. – 347 с. : іл., табл. **Шифр зберігання в Бібліотеці: Б372548** У монографії проаналізовано досвід використання дистанційного навчання у професійному розвитку педагогів закладів освіти за кордоном та в Україні, зокрема під час пандемії COVID-19. Висвітлено генезис нормативно-правової бази впровадження дистанційного навчання у системі освіти України. Визначено зв'язок стану цифровізації закладу освіти та рівня готовності педагога до використання дистанційних технологій навчання. Створено та обґрунтовано авторську систему визначення рівня готовності вчителя до використання дистанційного навчання у професійній діяльності та авторську модель розвитку

готовності вчителя закладу загальної середньої освіти до використання дистанційного навчання у професійному розвитку та професійній діяльності.

53. **Один мільярд на шкільні автобуси** [Електронний ресурс] / Прес-служба Апарату Верхов. Ради України // *Голос України*. – 2024. – 4 лип. [№ 124]. – Електрон. дані. *Наведено коментарі заступника голови Комітету Верховної Ради України (ВР України) з питань економічного розвитку Дмитра Кисилевського щодо рішення Кабінету Міністрів України (КМ України) про виділення 1 млрд грн на шкільні автобуси та інші нагальні проблеми. Він зазначив, що виділення цих коштів принесе багато різних вигод: громади отримають автобуси для доставки дітей; держава отримає податки від виробництва; жителі громад матимуть роботу.* Текст: <http://www.golos.com.ua/article/378884>

54. **Особливості підготовки спеціалістів по збереженню та зміцненню здоров'я населення в надзвичайних ситуаціях глобального характеру** : зб. матеріалів наук.-практ. конф., 9 черв. 2023 р., [м. Ужгород / редкол.: І. С. Миронюк та ін.]. – Ужгород : ДВНЗ «УжНУ», 2023. – 160 с. **Шифр зберігання в Бібліотеці: А831976** *Зі змісту: Цифрові технології як інструмент мотивації студентів під час дистанційного навчання / В. Лехан. – С. 72-77; Роль здоров'язбережувальних технологій в освітньому середовищі закладів вищої освіти в умовах воєнного стану / Л. Русин, К. Мелега. – С. 107-110.*

55. **Паска Т. В. Гуцульщинознавство в системі національної освіти і виховання** / Тарас Валерійович Паска ; М-во освіти і науки України, Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника. – Івано-Франківськ : Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника, 2024. – 335 с. : іл., табл. **Шифр зберігання в Бібліотеці: Б372740** *Монографію присвячено особливостям розвитку гуцульщинознавства в системі національної освіти і виховання дітей та молоді наприкінці XX на початку XXI ст.*

(1985 - 2020 pp.), діяльності Гуцульської освітянської ради та її фундатора Петра Лосюка з розбудови гуцульської школи як регіональної української національної школи.

56. Пахомова Т. О. Впровадження змішаного навчання (Blended Learning) у закладах вищої освіти [Електронний ресурс] / Т. О. Пахомова, Н. В. Савчук, Г. М. Акопян // Перспективи та інновац. науки. Серія : Педагогіка. Психологія. Медицина. – 2024. – № 6 (40). – С. 326-336. *Йдеться про те, що впровадження змішаного навчання ("blended learning") у закладах вищої освіти (ЗВО) стало важливим кроком для підвищення якості освітнього процесу й забезпечення доступності навчання для всіх здобувачів освіти в складних умовах війни і воєнного стану в Україні. Висвітлено особливості впровадження технологій змішаного навчання в освітній процес ЗВО та проведено порівняльне оцінювання традиційного і змішаного навчання, виокремлено різноманітні можливості використання технологій змішаного навчання, серед яких: гнучкість, розширення доступу, покращання залучення здобувачів освіти, підвищення якості, висока ефективність викладання. З'ясовано, що таке навчання супроводжується певними ризиками, такими, як технічні проблеми, нерівність доступу, втрата можливості реального спілкування віч-на-віч, застарілість матеріалів, непродумане використання технологій.* Текст :

<http://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/12442/12503>

57. Поєднання науки, освіти, практичного виробництва і справедливого продажу якісної органічної продукції : матеріали XIV Міжнар. наук.-практ. конф., 1 черв. 2023 р. / ННЦ «Ін-т землеробства НААН», Іллінець. держ. аграр. коледж МОН України, «Асоц. учасників орган. вир-ва «Біолан Україна» ; [редкол.: В. Ф. Камінський (голов. ред.) та ін.]. – Вінниця : Твори, 2023. – 93 с. : табл. *Шифр зберігання в Бібліотеці: Б372651* Зі змісту: Поєднання

науки й освіти в контексті розвитку землеробства і ініціатив європейського зеленого курсу та ризиків за військового стану / В.Ф. Камінський. – С. 7-10; Консолідація освіти, науки та агробізнесу як ефективний шлях сталого розвитку органічного сектору України в умовах воєнного стану / В. В. Пиндус, С. Д. Горбань. – С. 11-14.

58. **Поліщук І. І. Освітній маркетинг в умовах економіки знань** [Електронний ресурс] / І. І. Поліщук, Ю. В. Довгань, О. В. Якушевська // Інфраструктура ринку. – 2024. – № 78. – С. 171-175. Вказано, що управління освітою та освітніми організаціями повинно бути динамічним і гнучким, швидко реагувати на зміни в зовнішньому середовищі, своєчасно перебудовуватись та адаптуватися до сучасних викликів. Визначено термін «освітня послуга» й її основні ознаки. Висвітлено принципи і підходи освітнього маркетингу, визначено його предмет, об'єкти, суб'єкти, мету, цілі, завдання і функції. Доведено, що в сучасних ринкових умовах освіта відіграє ключову роль у суспільно-економічному розвитку, оскільки вона є основним розповсюджувачем знань (основним надавачем освітніх послуг) і, відповідно, одним із ключових базисів існування економіки знань. Окреслено основні підходи науковців до тлумачення і розуміння змісту терміна «освітній маркетинг». Текст : http://www.market-infr.od.ua/journals/2024/78_2024/34.pdf

59. **Прикладна лінгвістика на Півдні України: здобутки і перспективи** / [О. О. Бойко та ін. ; наук. ред. Н. В. Кондратенко] ; Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова. – Вінниця : Твори, 2022. – 281 с. : іл., табл. **Шифр зберігання в Бібліотеці: А832171** Зі змісту: Практичний досвід викладання іноземних мов на теренах інформаційних технологій / Л. В. Добровольська, Д. М. Добровольська. – С. 44-50.

60. **Проценко У. М. Використання цифрових технологій у викладанні англійської мови в ЗВО** [Електронний ресурс] / У. М. Проценко, Н. О. Базиляк, О. О. Вдовіна // Вісн. науки та освіти. –

2024. – № 5 (23). – С. 459-473. Розглянуто різноманітні цифрові технології, які можуть бути використані у викладанні англійської мови, зокрема, мобільні додатки "Duolingo" та "BabbeL", онлайн-платформи, віртуальні класи та інтерактивні дошки, які дозволяють студентам самостійно вивчати мову у зручний для них час. Проаналізовано можливості онлайн-платформ для навчання, а саме "Coursera та edX", які пропонують курси з англійської мови від провідних університетів світу. Вказано на переваги та виклики, з якими стикаються викладачі та студенти при впровадженні цифрових технологій, зокрема технічні проблеми, необхідність постійного доступу до інтернету, ризик зниження мотивації через відсутність живого спілкування. Наголошено, що цифрові технології мають значний потенціал для покращання якості викладання англійської мови в закладах вищої освіти (ЗВО). Проте для досягнення максимального ефекту необхідно вирішити низку проблем, пов'язаних із технічною підтримкою та підготовкою викладачів. Текст : <http://perspectives.pp.ua/index.php/vno/article/view/12051/12112>

61. Пустіва В. Уряд передбачив 2,5 млрд грн на укриття в школах [Електронний ресурс] / Валентина Пустіва // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2024. – 27 черв. — Електрон. дані. Наведено тези виступу Прем'єр-міністра Дениса Шмигала під час наради з головами ОВА щодо завершення навчального року й підготовки до наступного зокрема про те, що цього року уряд передбачив 2,5 млрд грн на створення безпечних умов у школах країни. «Уже розподілено кошти на 50 проєктів. Загалом укриттями забезпечено 10,5 тис. шкіль. У понад 5 тисячах є умови для організації навчання в сховищах», - зазначив голова уряду та додав, що в закладах освіти нині є понад 12 тис. генераторів. Текст: <https://ua.korrespondent.net/ukraine/4697555-uriad-peredbachyv-25-mlrd-hrn-na-ukryttia-v-shkolakh>

62. **Расенко О. Кабмін дасть гроші на шкільний курс Захист України** [Електронний ресурс] / Олена Расенко // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2024. – 16 лип. — Електрон. дані. *Наведено інформацію міністра цифрової трансформації, віце-прем'єр-міністра з інновацій, розвитку освіти, науки та технологій Михайла Федорова про те, що Кабінет Міністрів України (КМ України) виділить 1,65 млрд грн на закупівлю сучасного обладнання для оновленого шкільного курсу «Захист України». «У містах створять навчальні осередки «Захисту України». Один буде на 5 - 10 шкіл чи на громаду. Якісно облаштований осередок означатиме, що діти з різних шкіл матимуть рівний доступ до якісного обладнання та зручного приміщення», - пояснив топчиновник. Він зауважив, що наразі йде підготовка тренерами вчителів, які викладатимуть цей курс і що техніку для осередків (лазерні стрілецькі тренажери, симулятори управління дронами, навчальні тири, аптечки, тренажери для серцевої реанімації та дефібрилятора, турнікети) закуплять через Prozorro Market.* Текст: <https://ua.korrespondent.net/ukraine/4701627-kabmin-dast-hroshi-na-shkilnyi-kurs-zakhyst-ukrainy>

63. **Русин Н. М. Майстер-клас як ефективна форма співпраці з батьками в умовах ЗДО** [Електронний ресурс] / Н. М. Русин, Н. І. Черепаня, І. Мізун // Освіта і наука. – 2024. – № 1 (36). – С. 189-193. *Йдеться про те, що майстер-клас є ефективною формою взаємодії закладів дошкільної освіти (ЗДО) з батьками, дозволяє покращити якість співпраці педагогів і батьків у просторі ЗДО, обмінюватися новими знаннями, емоціями, досвідом при спільній діяльності, сприяє гармонізації внутрішньосімейних стосунків. Висвітлено значення взаємодії вихователів ЗДО з батьками дітей, які відвідують заклад. Акцентовано на характеристиці й алгоритмі проведення майстер-класів для батьків, способів взаємодії: залучення батьків до розвитку дошкільника, постійний зворотній зв'язок із*

родиною.

Текст

:

<https://msu.edu.ua/educationandscience/uk/2024/06/11/1362024/>

64. Садовий: Навчальний рік у Львові розпочнеться 19 серпня, а зимові канікули — 21 грудня [Електронний ресурс] // Дзеркало тижня. – 2024. – 5 лип. – Електрон. дані. *Як розповів міський голова Львова Андрій Садовий, навчання у школах міста розпочнеться з 19 серпня. У повідомленні на своєму Tg-каналі він пояснив, що таке рішення викликане намаганням провести повноцінний навчальний період, його ухвалив Штаб підготовки міста до зими. За словами А. Садового, у випадку блекауту усі школи стануть пунктами незламності. Там можна буде зігрітися та зарядити свої гаджети. Якщо ж ситуація з електрикою в холодну пору року буде стабільною — навчальні заклади працюватимуть у звичайному режимі.*

Текст:

<https://zn.ua/ukr/UKRAINE/sadovij-navchalnij-rik-u-lvovi-rozpochnetsja-z-19-serpnja-a-zimovi-kanikuli-21-hrudnja.html>

65. Самойленко І. Змішане навчання : інноваційний підхід до освітнього процесу в умовах цифрової трансформації [Електронний ресурс] / І. Самойленко, О. Попадич, Б. Попадич // Наук. зап. МАУП. – 2024. – № 1. – С. 57-61. *Висвітлено механізми впровадження концепції змішаного навчання в освітній процес. Встановлено, що змішане навчання, як форма організації педагогічної взаємодії, відтворює роль викладача, перетворюючи її на більш фасилітуючу та модеруючу. У цьому контексті викладач вже не є просто постачальником інформації, а стає провідником, що допомагає групі людей ефективніше працювати разом, розуміти спільні цілі та планувати, як досягти цих цілей під час зустрічей чи дискусій. Зазначено, що для ефективного впровадження змішаного навчання, важливим є високий рівень сформованості цифрових компетентностей як у педагогів, так і у здобувачів освіти.*

Текст :

<https://journals.maup.com.ua/index.php/pedagogy/article/view/3112>

66. **Сергій Бабак: Уряд готує постанову, яка експериментально запровадить гранти на навчання у закладах вищої освіти** [Електронний ресурс] / Прес-служба Апарату Верхов. Ради України // *Голос України*. – 2024. – 4 лип. [№ 124]. – Електрон. дані. *Як розповів народний депутат, голова парламентського Комітету з питань освіти, науки та інновацій Сергій Бабак, найближчим часом уряд має ухвалити постанову, яка експериментально запровадить гранти на навчання у закладах вищої освіти (ЗВО). Він зазначив, що за результатами цього експерименту до другого читання буде внесено зміни в законопроект № 10399, що запроваджує перехідний період, коли в Україні залишатиметься держзамовлення і водночас буде поступово впроваджуватися система державних грантів. За його словами, повний перехід на систему державних грантів або пільгового кредитування одночасно зі скасуванням державного замовлення видається децю ризикованим.* Текст : https://www.rada.gov.ua/news/news_kom/251347.html

67. **Соціально-психологічна підтримка осіб з інвалідністю в умовах війни** / [С. Георгієва та ін.] ; за заг. ред. І. Маслянікової ; Відкритий міжнар. ун-т розвитку людини «Україна». – Київ : Ун-т «Україна», 2023. – 215 с. : іл., табл. **Шифр зберігання в Бібліотеці: А831758** *Зі змісту: Роль міжнародного стажування в підготовці студентів з інвалідністю: досвід Болгарії в умовах надання тимчасового прихистку українцям / С. Георгієва, Н. Барна, І. Таланчук. – С. 24-31; Теорії та підходи до поняття стресу, як складова дослідження стресостійкості студентів з інвалідністю / О. Овчаренко. – С. 83-94; Соціально-психологічна підтримка дітей в умовах війни: роль закладів позашкільної освіти / Л. Литовченко. – С. 116-123.*

68. **Таран С. Аспірантура в окопах: до чого призведе скандальне рішення МОН, — експерти** [Електронний ресурс] / Серафима Таран // *Focus.ua* : [вебсайт]. – 2024. – 26 черв. — Електрон. дані. *Як заявив міністр освіти і науки України Оксен Лісовий,*

Міністерство освіти і науки України (МОН України) кардинально змінило правила вступу на навчання в аспірантурі в день початку вступних іспитів. Відомство скасувало можливість вступу на контрактну денну форму навчання, а також вдруге підвищило прохідний бал. За словами міністра, рішення ухвалено через високий інтерес до навчання в аспірантурі у чоловіків призовного віку. У МОН вважають, що вступна кампанія може перетворитися на корупційний інструмент уникнення мобілізації, тому ухвалено рішення здійснювати цього року вступ до аспірантури виключно за держзамовленням, а бюджетних місць стане вдвічі більше — 7000 замість 3200. Однак кількість охочих вступити — в рази більша. У відомстві уточнили, що вступити до аспірантури за контрактом цього року можна буде тільки на заочну та вечірню форму навчання, що не дає права на відстрочку від мобілізації. Текст: <https://focus.ua/uk/eksklyuzivnyy/654194-skandalne-rishennya-mon-vidstrochka-tilki-dlya-byudzhetikiv>

69. **Теслюк В. Перспективи застосування штучного інтелекту в освітньому процесі : теоретичний аспект** [Електронний ресурс] / В. Теслюк // Молодь і ринок. – 2024. – № 6. – С. 183-188. Розглянуто підходи та основні функції штучного інтелекту (ШІ) в освіті та окреслено три парадигми особливостей взаємодії користувача зі ШІ: “користувач як отримувач”; “співпраця користувач - штучний інтелект”; “користувач як лідер”. Виокремлено потенційні переваги для викладача та здобувача використання технологій ШІ в освіті і, на противагу, окреслено основні виклики й обмеження такої взаємодії. Текст : <http://mir.dspu.edu.ua/article/view/307884>

70. **Управління інклюзивними процесами на ринку освітніх послуг як основа соціально-економічного розвитку** [Електронний ресурс] / О. М. Павлова, К. В. Павлов, А. В. Сур'як, М. Л. Садовська, Р. А. Устимович // Агросвіт. – 2024. – № 11. – С. 74-82. Розглянуто ключові аспекти управління інклюзивною освітою, стратегії, спрямовані

на забезпечення рівних можливостей навчання для всіх учасників освітнього процесу. Вказано, що постійна робота над розвитком і впровадженням інклюзивних практик у всіх галузях освіти відіграє важливу роль, передбачає не лише створення доступних і адаптованих освітніх закладів, але й гарантію наявності кваліфікованого педагогічного персоналу, розробку та впровадження індивідуальних освітніх програм, а також підтримку партнерства з громадськістю та іншими зацікавленими сторонами, що зможе забезпечити справедливий та рівноправний доступ до освіти для всіх дітей та молоді, незалежно від їхніх особливостей та потреб. Текст : <https://www.nayka.com.ua/index.php/agrosvit/article/view/3848/3883>

71. Фабіян М. Навчання у період війни : вплив російсько-української війни на навчальні навички здобувачів вищої освіти Закарпаття [Електронний ресурс] / М. Фабіян, І. Густі, І.Лехнер // Психол.-пед. проблеми сучас. шк. : зб. наук. пр. / Уман. держ. пед. ун-т ім. Павла Тичини. – 2024. – № 1. – С. 62-70. *Висвітлено, як перший рік війни вплинув на навчальні навички, мотивацію, почуття та психологічний стан здобувачів вищої освіти Закарпатського угорського інституту ім. Ференца Ракоці II. Вказано, що більшість студентів постраждали від впливу війни: вони відчули зміни у своєму фізичному та психологічному стані, не змогли зосередитися на навчанні таким чином, як до війни, відчували роздратованість, демотивацію, стрес і втому. Проте, незважаючи на перешкоди, спричинені війною, більше половини здобувачів зробили все можливе, щоб пристосуватися до ситуації, хоча визнали, що їм не завжди вдавалося успішно справлятися з проблемами.* Текст : <http://ppsh.udpu.edu.ua/article/view/304915>

72. Хаджирадєва В. Деякі аспіранти втратили право на відстрочку від мобілізації [Електронний ресурс] / Вікторія Хаджирадєва // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2024. – 18 лип. — Електрон. дані. З'ясовано, що стоїть за намаганням Міністерства освіти та науки України (МОН

України) зменшити кількість аспірантів в Україні у розгалуженій вступній кампанії до аспірантури. Зазначено, що зміна МОН правил навчання не дає можливість деяким аспірантам отримати відстрочку від мобілізації; дії МОН суперечать ухваленому Верховною Радою України (ВР України) законопроекту про посилення мобілізації, де вказано, що аспіранти як контрактної, так і державної форми навчання мають право на відстрочку. За словами міністра освіти і науки Оксена Лісового, за останні два роки в Україні різко збільшилася кількість чоловіків, які вступають до аспірантури. Така аномалія шкодить якості освіти, економіці, національній безпеці. Тому розпочалася трансформація системи освіти, щоб вона не була «діркою» для ухилянтів. Експерти наголошують, що постійна зміна правил щодо аспірантури насамперед створює хаос у підготовці наукових кадрів, що, звісно, не сприяє розвитку науки. Текст: <https://ua.korrespondent.net/articles/4702253-deiaki-aspiranty-vtratyly-pravo-na-vidstrochku-vid-mobilizatsii>

73. **Черненко О. В.** Державна політика та організація системи управління якістю вищої освіти в Україні [Електронний ресурс] / О. В. Черненко // Педагогіка формування творч. особистості у вищ. і загальноосвіт. шк. : зб. наук. пр. / Класич. приват. ун-т. – 2024. – № 92. – С. 220-226. Увагу приділено питанням реалізації державної політики безпосередньо на рівні закладів вищої освіти (ЗВО), зокрема впровадженню систем управління якістю освітніх процесів, та описано можливу структуру і напрямки роботи внутрішнього спеціалізованого підрозділу ЗВО з управління якістю освіти. Наведено ілюстрацію структурно-логічної схеми забезпечення якості освіти в університеті та напрямків реалізації управління якістю освіти. Надано пропозиції щодо посилення нормативного регулювання, запровадження обов'язкової сертифікації систем управління якістю, залучення фінансування, налагодження тіснішої співпраці зі стейкхолдерами, а також удосконалення державної політики та організації системи управління

якістю вищої освіти в Україні. Текст : <http://www.pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2024/92/39.pdf>

74. Шакотько Є. В. Використання штучного інтелекту учасниками освітнього процесу [Електронний ресурс] / Є. В. Шакотько, В. В. Шакотько // Імідж сучас. педагога. – 2024. – № 2. – С. 5-13. *Йдеться про те, що з розвитком інформаційних технологій змінюється система освіти та роль вчителя і викладача закладу вищої освіти (ЗВО). Комп'ютерні засоби надають можливість індивідуалізувати процес навчання, адаптувати його до потреб конкретного учня. Наголошено, що значне місце в цьому процесі набувають інструменти, пов'язані зі штучним інтелектом (ШІ). Однак, у питаннях використання ШІ в освіті нашої країни більшість проблем ще не тільки не вирішено, а й навіть не окреслено. Насамперед це стосується нормативної бази, правових основ, які захистять учасників освітнього процесу від негативних наслідків, пов'язаних зі ШІ. Проаналізовано проблеми, пов'язані з особливостями використання низки генеративних сервісів ШІ, таких, як : «ChatGPT», «Google Gemini» та «Microsoft Copilot» для виконання завдань із кількох предметів базової середньої освіти.* Текст : <http://isp.poippo.pl.ua/article/view/306704/298374>

75. Шевчук А. США виділять кошти на друк 3 млн підручників для українських школярів [Електронний ресурс] / А. Шевчук // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2024. – 24 черв. — Електрон. дані. *Вказано, що ці підручники надрукують до початку нового навчального року та доставлять до 12 тис. українських шкіл по всій країні. У Білому домі нагадали, що наприкінці травня росіяни знищили друкарню у Харкові - одну з найбільших друкарень Європи, та наголосили, що Росія в такий спосіб атакує українську систему освіти, але Вашингтон не дозволить досягти успіху. Повідомляючи про цю*

ініціативу США у вечірньому зверненні, Президент України Володимир Зеленський відзначив, що у час, коли Росія випалює все, зокрема українську культуру, «важливо і в цьому відчувати плече партнерів».

Текст: <https://ua.korrespondent.net/world/4696714-ssha-vydiliat-koshty-na-druk-3-mln-pidruchnykv-dlia-ukrainskykh-shkoliariv>

76. **Шевчук А. У школах України дітям викладатимуть уроки щастя** [Електронний ресурс] / А. Шевчук // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2024. – 7 лип. — Електрон. дані. *Наведено тези допису в Telegram першої леді Олени Зеленської про те, що з вересня українським школярам викладатимуть курс соціально-емоційного навчання «Уроки щастя». За її словами, такі уроки - це українська адаптація американського курсу «Well Being», що враховує українські реалії; освітня ініціатива покликана розвинути знання та навички, які допоможуть українським дітям створити «щасливе, змістовне та плідне життя». У курсі йтиметься про: уміння будувати стосунки з людьми; творчість і вміння бути творцем свого життя; розуміння того, що означає бути людиною; уміння любити, співчувати, жити гідно та бути вільним; мудрість і те, як зростати в ній, вміння осмислювати життя та досвід; цінності й те, як важливо знати сенси життя тощо.* Текст: <https://ua.korrespondent.net/ukraine/4699634-u-shkolakh-ukrainy-ditiam-vykladatymut-uroky-schastia>

77. **Karapetian A. Principles and norms of law in the constitutional and legal mechanism of ensuring the right to education of children – representatives of indigenous peoples of Ukraine = Принципи та норми права в конституційно-правовому механізмі забезпечення права на освіту дітей – представників корінних народів України** [Електронний ресурс] / А. Karapetian // Аналіт.-порівн. правознавство : електрон. наук. фах. вид. – 2024. – № 1. – С. 132-137. – англ. *Проаналізовано такі міжнародні акти з прав людини універсального характеру, які є джерелом права в Україні: Конвенція Міжнародної*

організації праці про корінні народи та народи, що ведуть племінний спосіб життя в незалежних країнах; Декларація ООН про права корінних народів. Виокремлено принципи внутрішньої політики держави у сфері освіти дітей – представників корінних народів України: державної турботи, відповідальності (патерналізму) держави, партнерства держави і корінних народів. Наголошено на необхідності поєднання цих принципів. Текст: <https://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2024/03/24.pdf>

Освіта в зарубіжних країнах

78. Біда О. Тенденції розвитку освіти впродовж життя в Словацькій Республіці : кінець ХХ початок ХХІ століття [Електронний ресурс] / О. Біда, А. Чичук, Т. Кучай // Наук. інновації та перед. технології. Серія : Упр. та адміністрування. Економіка. Право. Педагогіка. Психологія. – 2024. – № 6 (34). – С. 1047-1056. *Йдеться про те, що навчальний процес у Словацькій Республіці регулюється договором про співпрацю між педагогом та учнем, який враховує їх освітні потреби. Важливою і ґрунтовною є тенденція використання освіти дорослих як фактора соціальної адаптації та соціального захисту національних меншин, а саме динамічного зростання ромської спільноти, яка становить 7 % населення. Тому одним із першочергових завдань проголошено підтримку створення ромської інтелектуальної еліти, здатної відстоювати свої політичні, культурні і соціальні права в Європі. Заслуговує на увагу впровадження урядом Словаччини особливих заходів, таких як: організація підготовчих класів, підготовка помічників вчителів, фінансові заохочення загальноосвітніх шкіл за інтеграцію дітей-ромів в освітній процес, а також додаткова мотивація вчителів, які працюють з такими дітьми тощо. Вказано також, що*

потребує уваги розгляд шляхів подолання комп'ютерної неграмотності дорослих, яким необхідно активно, творчо, з повною самовіддачею жити у нових соціальних умовах. Текст : <http://perspectives.pp.ua/index.php/nauka/article/view/12248/12309>

79. Білокопитов В. Просування якості в Європейській вищій освіті : двадцять років Європейській Асоціації із забезпечення якості вищої освіти [Електронний ресурс] / В. Білокопитов // Наук. інновації та перед. технології. Серія : Упр. та адміністрування. Економіка. Право. Педагогіка. Психологія. – 2024. – № 6 (34). – С. 1063-1072. *Розглянуто передумови створення Європейської асоціації із забезпечення якості вищої освіти (ЄМЗЯ). Висвітлено перший досвід щодо пілотного проєкту з оцінки якості вищої освіти та окреслено основні функції діяльності Асоціації. Звернено увагу на групу супроводу Болонського процесу, куди крім ЄМЗЯ входять Європейська асоціація університетів, Європейська асоціація вищих навчальних закладів та Європейський студентський союз (Група Є-4). Вказано, що результатом діяльності Групи стало створення Європейського реєстру забезпечення якості вищої освіти. Розкрито сучасний стан розвитку зовнішнього забезпечення якості та різноманітність підходів до нього (в організації системи забезпечення якості, у сфері застосування, різноманітність цілей, методології, нормативно-правової бази, повноважень). Наведено інформацію щодо застосування штучного інтелекту (ШІ) у процесі збору та обробки інформації у процесі забезпечення якості вищої освіти.* Текст :

<http://perspectives.pp.ua/index.php/nauka/article/view/12250/12311>

80. Біницька К. Військово-патріотичне виховання старшокласників у системі освіти США : досвід для України [Електронний ресурс] / К. Біницька // Людинознав. студії. Серія : Педагогіка. – 2024. – № 50. – С. 10-16. *Зазначено, що військово-*

патріотичне виховання в США – це набагато більше, ніж фізичні вправи та марші. Учні, які отримали освіту у військових школах, часто стають успішними, незалежними мислителями, лідерами та чудовими стратегами. Розглянуто форми військово-патріотичного виховання старшокласників у системі освіти США. Висвітлено досвід Школи «Американська спадщина» («American Heritage Charter School»), розташованої в сільській місцевості округу Бонневіль, в якій запропоновано безкоштовне, суворе та патріотичне виховання. Місія Школи – виховати патріотичних та освічених лідерів відповідно до вислову Джеймса Медісона «Розвиток і поширення знань є єдиним гарантом справжньої свободи». Зауважено, що у військових школах США здійснюється всебічна освіта (розум, тіло та дух). Текст : <http://pedagogy.dspu.in.ua/index.php/pedagogy/article/view/420>

81. Бондар Т. І. Державна політика щодо забезпечення права на освіту дітям ромського населення в Словацькій Республіці [Електронний ресурс] / Т. І. Бондар // Наук. зап. Центральноукр. Держ. пед. ун-ту ім. В. Вінниченка. Серія : Пед. науки. – 2024. – № 214. – С.25-30. *Розглянуто собливості державної політики словацького уряду в галузі інклюзивної освіти: зміна державної політики щодо осіб із особливими освітніми потребами взагалі та дітей ромського населення зокрема під впливом політики Європейського Союзу (ЄС); реформування освіти для залучення дітей ромського населення з метою подолання економічних і соціальних труднощів. Зазначено, що для розвитку інклюзивної освіти в Словацькій Республіці характерне інтенсифіковане реформування освіти під впливом гуманістичних цінностей ЄС.* Текст : <https://pednauk.cusu.edu.ua/index.php/pednauk/article/view/1827/1805>

82. Іваницька О. Реалії та напрями вдосконалення інвестицій у розвиток професійно-технічної освіти Китаю [Електронний ресурс] /

О.Іваницька, Лін Сіке // Фінанси України. – 2024. – № 2. – С. 60-72. Розглянуто сучасну систему професійної освіти із китайською специфікою, що складається із середньої професійної, вищої професійної та професійної освіти. Відзначено результативний підхід до фінансування професійно-технічної освіти. Водночас структура інвестування в її розвиток є недостатньо ефективною, існує значне регіональне розширення витрат на освіту. Вказано на необхідність поглиблення взаємодії промислової та освітньої політики в їх єдності, необхідність покращання структури доходів різних освітніх фондів. Текст : <https://finukr.com.ua/index.php/journal/article/view/12>

83. **Іванюк І. В. Створення освітніх можливостей для українських дітей у Варшаві під час війни: сучасний стан і виклики** [Електронний ресурс] / І. В. Іванюк // Імідж сучас. педагога. – 2024. – № 2. – С. 40-43. Подано результати огляду освітніх можливостей для українських дітей-біженців, створених органами місцевого самоврядування (ОМС) у м. Варшава, як приклад успішної зарубіжної практики. Вказано, що для забезпечення прав дитини на освіту діти з України, які отримали тимчасовий притулок під час війни, надали можливість продовжити навчання як у польській системі освіти, так і в українській. Для інтеграції українських дітей у місцеве освітнє середовище проводяться позашкільні заходи, надається психосоціальна підтримка рідною мовою для збереження ментального здоров'я українських дітей-біженців та їхніх батьків. Визначено основні виклики: багато учнів перебувають поза межами шкільної системи, відсутні рівні можливості учнів щодо складання іспитів, є нестача педагогічних кадрів. Текст : <http://isp.poippo.pl.ua/article/view/306603/298412>

84. **Інтеграція українських дітей та молоді з використанням цифрових інструментів в освітнє середовище Словаччини** / Н. Ничкало, Н. Муранова, О. Волярська, М. Матульчікова // Інформ.

технології і засоби навчання: [електрон. наук. фах. вид.]. – 2024. – Т. 101, № 3. – С. 150-163. *Наголошено, що інтеграція українських дітей та студентів в освітнє середовище Словаччини потребує значної мовної, освітньої та соціально-психологічної підтримки з боку вчителів і педагогічних працівників. Висвітлено результати національного оцінювання процесу інтеграції українських дітей шкільного віку за допомогою цифрових інструментів "Microsoft Teams", "Cisco Webex Meetings", "Google Classroom, Zoom". Визначено проблеми та потреби суб'єктів освітнього процесу, надано рекомендації щодо інтеграції учнів українського шкільного віку за допомогою цифрових інструментів на державному, регіональному та освітньому рівнях, які рекомендовано використовувати при розробці державної політики та стратегії у сфері підготовки вчителів як у Словаччині, так і в Україні. Текст :* <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/5657>

85. Колесніков Р. Система безперервної освіти педагога в Канаді [Електронний ресурс] / Р. Колесніков // Людинознав. студії. Серія : Педагогіка. – 2024. – № 50. – С.18-23. *Вказано, що система безперервної освіти педагога в Канаді вважається однією з найбільш передових у світі завдяки своїй інтегрованості, інноваційності та високому рівню адаптивності до сучасних освітніх викликів. Вона є динамічною та спрямованою на підтримку якості навчання та професійного зростання вчителів у вимогливому освітньому середовищі. Водночас аналіз викликів і перспектив розвитку системи безперервної освіти в Канаді вказує на необхідність подальшої її адаптації та інтеграції з глобальними освітніми трендами. Текст :* <http://pedagogy.dspu.in.ua/index.php/pedagogy/article/view/421/589>

86. Локшина О. Європейський освітній простір як інтеграційна перспектива української освіти [Електронний ресурс] / О. Локшина // Укр. пед. журн. – 2024. – № 2. – С. 6-19. *Йдеться про ініціативи Європейського Союзу (ЄС) щодо побудови більш стійких та*

інклюзивних систем освіти і навчання в державах-членах у форматі «Європейський освітній простір» (ЄОП). Розглянуто ключові документи ЄС, які регулюють правове поле та визначають напрями розвитку ЄОП. Проаналізовано законодавчі та стратегічні документи України, що регулюють процес європейської інтеграції національної освіти. Зроблено висновок, що сьогодні ЄОП уособлює освіту майбутнього та покликаний працювати як на загальноєвропейському, так і індивідуальному рівнях, в усіх контекстах освіти впродовж життя.
Текст : <https://uej.undip.org.ua/index.php/journal/article/view/739>

87. **Стойка О. Я. Цифровізація підготовки вчителів: досвід Угорщини** : метод. рек. [для вчителів, кер. закл. заг. серед. освіти, студентів і викл. пед. спец., а також всім, хто цікавиться сучас. проблемами розвитку освіти] / Олеся Ярославівна Стойка; М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Ужгород. нац. ун-т». – Ужгород : РІК-У, 2023. – 40 с. **Шифр зберігання в Бібліотеці: А832338** Методичні рекомендації підготовлено задля використання в Україні позитивного досвіду Угорщини щодо цифровізації підготовки вчителів. Цифровізація підготовки вчителів як показали кризові явища, зокрема пандемія COVID-19 та воєнний стан в Україні, має рішуче значення для організації освітнього процесу у закладах загальної середньої освіти, забезпечення якості освіти учнівської молоді. Розглянуто нормативно-правову базу цифровізації підготовки вчителів в Угорщині; організаційні форми розвитку цифрової компетентності вчителя, які забезпечують формування цифрової компетентності учня та якісну організацію цифрового освітнього процесу

88. **Таран С. Боротьба за "мізки": на що піде ЄС, щоб залишити мігрантів з України** [Електронний ресурс] / Серафима Таран // Focus.ua : [вебсайт]. – 2024. – 17 лип. — Електрон. дані. Зазначено, що Литва більше не покриватиме витрати на навчання українських студентів. Таке рішення уряд країни ухвалив на прохання Києва. Ті,

хто зараз навчається у вищих навчальних закладах (ВНЗ), зможуть завершити навчання безкоштовно. Проте з вересня для нових студентів із України діятимуть правила, такі ж, як і для литовських студентів. Тобто після здобуття середньої освіти вони складатимуть державні іспити в Литві, і проходилимуть той самий загальний порядок вступу, що й громадяни Литви, зокрема претендуватимуть на бюджетні місця. Розглянуто, які ще обмеження країни ЄС можуть задіяти, щоб знизити потік мігрантів із України. На думку політолога Олександра Кочеткова, у такий спосіб країни Європейського Союзу (ЄС), не порушуючи законодавства, згідно з яким вони не можуть насильно відправляти біженців додому, виявляють підтримку українській владі. За словами політичного експерта Олега Постернака, подібні рішення про скорочення різної допомоги для українців набиратимуть обертів у найближчому майбутньому. Текст: <https://focus.ua/uk/eksklyuzivnyy/658042-yeuropa-povertaye-ukrajinciv-novi-obmezhennya-dlya-bizhenciv>

89. Фізеші О. Й. Особливості початкової освіти в Скандинавських країнах [Електронний ресурс] / О. Й. Фізеші, Г. Шепа, Й.Фізеші // Освіта і наука. – 2024. – № 1 (36). – С. 245-254. *Висвітлено особливості початкової освіти в країнах Скандинавії – Данії, Норвегії, Швеції. Зазначено, що забезпечення ефективного функціонування закладів початкової освіти є важливим напрямом освітньої політики скандинавських країн. Наголошено, що початкова освіта входить у структуру та є першою ланкою базової середньої освіти, до якої вступають діти переважно з 6- (Данія, Норвегія) та 7-річного віку (Швеція) й навчаються впродовж семи років. Управління закладами початкової освіти характеризується децентралізаційними процесами, в умовах яких державне управління регулюється на регіональному та муніципальному рівнях залежно від специфіки адміністративно-територіального устрою держави. Зазначено, що в усіх розглянутих країнах початкова освіта є безкоштовною,*

фінансування освітніх витрат є одним із найвищих у Європі та в світі загалом (6,5 - 6,9 % ВВП). Текст :

<https://msu.edu.ua/educationandscience/uk/2024/06/11/1362024/>

90. **Філоненко О.** Дуальна освіта студентів у закладах вищої освіти Німеччини [Електронний ресурс] / О. Філоненко // Пед. науки : теорія, історія, інновац. технології. – 2024. – № 4. – С.3-12. Вказано, що дуальну форму навчання в Німеччині мають право обирати здобувачі освіти, які навчаються за денною або іншими формами здобуття освіти й виявили особисте бажання та пройшли відбір у роботодавця. Наголошено, що завдяки моделі дуальної освіти Німеччина забезпечує сталу підготовку кваліфікованих молодих фахівців, які навчаються з орієнтацією на наявні потреби підприємств, тобто після отримання дуальної освіти молоді люди мають добрі перспективи працевлаштування. Тому дуальній освіті відводиться важлива роль у ефективному подоланні безробіття серед молоді. Представлено моделі дуальної вищої освіти Німеччини. Вказано на доцільність вивчення можливостей застосування досвіду дуального навчання Німеччини у системі вищої освіти України. Текст : <https://pedscience.sspu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/07/%D0%A4%D0%86%D0%BB%D0%BE%D0%BD%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE.pdf>

91. **Фучила О. М.** Особливості навчання студентів медійної грамотності : досвід Швеції [Електронний ресурс] / О. М. Фучила // Інновац. педагогіка. – 2024. – Т. 1, № 71. – С. 37-40. Розглянуто базові принципи навчання медійної та інформаційної грамотності в Швеції, зокрема, в середовищі молоді, яка навчається у закладах вищої освіти (ЗВО). Зазначено, що для поширення принципів медійної грамотності в країні використовують два основних механізми. Перший дає змогу студентам, зацікавленим у пошуку інформації, самим дослідити і оцінити достовірність різноманітних інформаційних

джерел. Надалі, ці дослідження коректують викладачі, контролюючи пошук інформації та обмежуючи самостійність студентів, одночасно надаючи їм інформацію про різні види пасток інтернет-простору. Другий підхід – це створення цифрового ресурсу, який дозволяє будь-якому користувачу перевірити достовірність знайденої інформації. Наголошено, що обидва підходи заслуговують на увагу, досвід їхнього використання варто запозичити і використати в системі освіти України.

Текст :

http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2024/71/part_1/8.pdf

Див. також : 1, 25, 30, 31, 42, 58, 61, 68, 76

**Підготовлено Відділом інформаційного забезпечення органів влади
Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого**

Відповідальний за випуск Н. Я. Зайченко

19 липня 2024 р.